

USVOJENI TEKSTOVI

Privremeno izdanje

P8_TA-PROV(2016)0092

Izvješće o Crnoj Gori za 2015.

Rezolucija Europskog parlamenta od 10. ožujka 2016. o izvješću o Crnoj Gori za 2015. (2015/2894(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 19. i 20. lipnja 2003. i njihov prilog naslovljen „Solunski program za zapadni Balkan: kretanje prema europskoj integraciji”,
- uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju od 29. ožujka 2010. između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane¹,
- uzimajući u obzir ishod sedme sjednice Konferencije o pristupanju između EU-a i Crne Gore na ministarskoj razini održane 21. prosinca 2015.,
- uzimajući u obzir izjavu i preporuke s 11. sjednice Parlamentarnog odbora Europske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje (POSP) održane u Strasbourgu 16. i 17. prosinca 2015.,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije upućeno Europskom parlamentu i Vijeću od 22. svibnja 2012. o napretku Crne Gore u provođenju reformi (COM(2012)0222) i zaključke Vijeća od 26. lipnja 2012. o odluci o otvaranju pristupnih pregovora s Crnom Gorom 29. lipnja 2012.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. studenoga 2015. naslovljenu „Strategija proširenja EU-a” (COM(2015)0611) i priloženi radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o Crnoj Gori za 2015.” (SWD(2015)0210),
- uzimajući u obzir završnu izjavu predsjedatelja sastanka na vrhu o zapadnom Balkanu održanog u Beču 27. kolovoza 2015.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća za opće poslove od 15. prosinca 2015. o proširenju i procesu stabilizacije i pridruživanja,
- uzimajući u obzir odluku donesenu na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja članica NATO-a održanom 2. prosinca 2015.,

¹ SL L 108, 29.4.2010., str. 1.

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Crnoj Gori,
 - uzimajući u obzir rad Charlesa Tannocka, stalnog izvijestitelja Odbora za vanjske poslove o Crnoj Gori,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je ostvaren daljnji napredak u pristupnim pregovorima s Crnom Gorom te da su na međuvladinoj konferenciji održanoj u Bruxellesu 21. prosinca 2015. otvorena još dva pregovaračka poglavlja, točnije ona o prometu i energetici; budući da je Crna Gora najnaprednija zemlja u postupku proširenja u pogledu pregovaračkog procesa;
 - B. budući da su za održavanje napretka u pristupnom procesu neophodni održivi dijalog i konstruktivna suradnja između vladajuće koalicije i oporbe;
 - C. budući da su slobodni, pravedni i transparentni parlamentarni izbori ključni za demokratsku budućnost Crne Gore;
 - D. budući da bi Crna Gora trebala nastaviti ostvarivati dobre rezultate u području vladavine prava, što je temeljni preduvjet za njezino pristupanje EU-u;
 - E. budući da snažno civilno društvo povećava političku odgovornost, osnažuje solidarnost unutar zemlje te promiče bolje razumijevanje reformi povezanih s EU-om i bolju kontrolu nad njima;
 - F. budući da je korupcija još uvijek ozbiljan problem te da organizirani kriminal i prijetnje slobodi izražavanja i dalje izazivaju zabrinutost;
 - G. budući da bi trebalo poduzeti daljnje korake u borbi protiv nezaposlenosti, socijalne diskriminacije i siromaštva te u pogledu jačanja prava radnika i sindikata u skladu s normama EU-a;
1. pozdravlja postojan napredak pristupnih pregovora s Crnom Gorom, napominjući da su dosad otvorena 22 pregovaračka poglavlja, uključujući 23. i 24. poglavlje, od kojih su dva privremeno zatvorena; potiče ostvarivanje vidljivog napretka u ispunjavanju mjerila za zatvaranje poglavlja o kojima se već pregovara i otvaranje novih poglavlja; ističe da napredak u pregovorima mora biti popraćen strogom provedbom relevantnih akcijskih planova i strategija; ponavlja da ukupni napredak u pregovorima ovisi o napretku u provedbi vladavine prava i vidljivim rezultatima u tom području;
 2. poziva na veći parlamentarni nadzor nad pristupnim procesom; pozdravlja donošenje akcijskog plana za 2015. u cilju jačanja parlamentarnog nadzora, no naglašava potrebu za jačanjem uloge crnogorskog parlamenta i poboljšanjem njegova pristupa informacijama povezanim s pristupanjem EU-u; pozdravlja nedavno usvojen etički kodeks i poziva na uvođenje daljnjih mjera za povećanje povjerenja javnosti u crnogorski parlament;
 3. duboko je zabrinut zbog polariziranog ozračja u toj zemlji i bojkota parlamentarnih aktivnosti koji vrši dio oporbe; poziva sve političke sile, kako one u vladi tako i one u oporbi, da ponovno započnu održivi dijalog i konstruktivnu suradnju u crnogorskom parlamentu; prima na znanje neuspjelo izglasavanje nepovjerenja u crnogorskom parlamentu od 27. siječnja 2016. i parlamentarni dijalog o stvaranju uvjeta za slobodne i

pravedne izbore koji je uslijedio; podsjeća da su dijalog i kompromis temelji svakog demokratskog postupka donošenja odluka; u tom kontekstu pozdravlja predstavljeni plan za prevladavanje političke krize; poziva sve oporbene stranke da razmotre poziv na pridruživanje vladi do izbora koji će se održati u listopadu 2016., kako bi se bez daljnjeg odlaganja zajamčili uvjeti za slobodne i pravedne izbore, što uključuje i dovršenje izmjene izbornih zakona i jamčenje da se javna sredstva neće upotrebljavati u stranačke svrhe; smatra da je za dobro funkcioniranje demokracije neophodno da svaki oblik prosvjeda bude miran i u skladu s mjerodavnim zakonima; očekuje od nadležnih tijela da detaljno i pravodobno istraže sve slučajeve nasilja do kojih je došlo tijekom prosvjeda, uključujući sve navode o prekomjernoj uporabi sile koju su provodili neki policijski službenici; prima na znanje izmjene zakona o javnom okupljanju usvojene u prosincu 2015.;

4. poziva vladu da u cijelosti provede novo izorno zakonodavstvo prije novih izbora i da dodatno ojača Državno izorno povjerenstvo, koje treba uspješno izvršavati zadaće iz svojeg mandata; iako priznaje napredak postignut u pratećoj pravosudnoj istrazi afere „snimak”, ponovno ustraje u potrebi za primjerenim političkim odgovorom na to pitanje;
5. prima na znanje da je vlada ostvarila određeni napredak u reformi javne uprave od 2011. do 2016. godine i poziva na pravovremeno donošenje strategije za razdoblje 2016. – 2020.; potiče daljnju depolitizaciju javne uprave; smatra da je neophodno pridržavati se načela zaslužnosti, depolitizacije, odgovornosti i transparentnosti u javnoj upravi te zajamčiti pravo građana na dobru i nekorumpiranu upravu; pozdravlja izmjene zakona o pučkom pravobranitelju; zabrinut je zbog toga što je sposobnost Ureda pučkog pravobranitelja da djelotvorno obrađuje pritužbe i dalje ograničena; naglašava potrebu za većim brojem specijaliziranih neovisnih državnih agencija;
6. pozdravlja znatan napredak u jačanju zakonodavnog okvira za ostvarivanje veće neovisnosti, odgovornosti i profesionalnosti pravosuđa te se raduje potpunoj provedbi relevantnih pravila u praksi; sa zadovoljstvom primjećuje činjenicu da se broj određenih zaostalih slučajeva dodatno smanjio; poziva na jamčenje neovisnosti pravosuđa i pozdravlja povećanje njegove učinkovitosti; i dalje je zabrinut zbog neprimjerenog utjecanja na neovisnost pravosuđa, osobito u pogledu imenovanja sudaca; ističe potrebu za jačanjem uloge sudskih i tužiteljskih vijeća, za daljnjim povećanjem učinkovitosti Ustavnog suda, za odlučnijom provedbom civilnih i upravnih odluka te za potpunom provedbom novih sustava zapošljavanja, stručne procjene i unaprjeđenja;
7. poziva na poboljšanje zakonodavnog i administrativnog kapaciteta u području pružanja azila i migracija te potiče Komisiju da pruži svoju podršku u tu svrhu; pohvaljuje vladu Crne Gore za mjere koje je poduzela kako bi pomogla osobama bez državljanstva na crnogorskom teritoriju da riješe svoj status; potiče Crnu Goru da se nastavi i dalje truditi u tom području, posebno u pogledu djece, među ostalim i daljnjim pojednostavljivanjem registracije rođenih te posljedičnom ili ponovnom registracijom u matičnim knjigama;
8. poziva vladu i tužiteljstvo da povećaju napore u borbi protiv prakse nekažnjavanja ratnih zločina i da proaktivnije reagiraju na preostale navode o ratnim zločinima, posebice u pogledu odgovornih dužnosnika s vrha zapovjednog lanca, kako bi se, u skladu s međunarodnim normama, zajamčila provedba sudskih presuda uz jamčenje pravične i pravedne odštete te da žrtvama osiguraju pristup pravosuđu i obeštećenje za nanesenu štetu; poziva na potpunu zaštitu svjedoka; ponavlja potrebu da se riješe sva

pitanja koja nisu u skladu sa zajedničkim stajalištem EU-a o integritetu Rimskog statuta ili s povezanim vodećim načelima EU-a o bilateralnim sporazumima o imunitetu;

9. pozdravlja nedavnu stručnu ocjenu prava djece koju je proveo EU te poziva na potpunu provedbu i praćenje politika i zakona povezanih s djecom na svim razinama; ističe potrebu da se politike i usluge povezane s djecom prikladno financiraju na nacionalnoj i lokalnoj razini te da se povećaju kapaciteti za proizvodnju i uporabu kvalitetnih, raščlanjenih podataka usmjerenih na djecu radi donošenja politika i programskog planiranja temeljenih na dokazima;
10. pohvaljuje činjenicu da se vlada obvezala proširiti kvalitetno obrazovanje u ranom djetinjstvu te pozdravlja povećano upisivanje u dječje vrtiće nakon ciljane kampanje; pozdravlja trud uložen u poboljšanje kvalitete obrazovanja općenito te ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, posebno s pomoću postavljanja normi, povećanja kapaciteta pružatelja obrazovanja te uspostavljanja mehanizama nadzora i provjere kvalitete; pozdravlja inovativan rad u cilju razvoja socio-emocionalnih te ostalih tzv. mekih vještina među učenicima u osnovnim školama;
11. prima na znanje vladinu predanost i rezultate postignute u reformama sustava socijalne skrbi i skrbi o djeci te ističe potrebu da centri za socijalnu skrb djelotvorno provedu te reforme upravljanjem pojedinačnim slučajevima i usklađivanjem usluga; ističe da nedavna zakonska izmjena kojom se odraslim osobama omogućuje korištenje uslugama centara za dnevnu skrb zajedno s djecom s invaliditetom nije u skladu s međunarodnim normama; pozdravlja činjenicu da se vlada obvezala na to da će do 2017. osigurati da nijedno dijete mlađe od tri godine ne bude smješteno u ustanove socijalne skrbi; pohvaljuje predložene izmjene crnogorskog Obiteljskog zakona prema kojima se zabranjuje tjelesno kažnjavanje u obiteljskom okružju; poziva na ulaganje dodatnih napora kako bi se načelo najboljeg interesa djeteta uvrstilo u sve građanske i administrativne postupke uz promicanje šireg pristupa pravosuđu;
12. napominje da je unatoč pozitivnim zakonodavnim promjenama korupcija i dalje ozbiljan problem, osobito u javnoj nabavi, zdravstvenoj skrbi, obrazovanju, prostornom planiranju, privatizaciji i građevinarstvu; ponovno naglašava da je potrebno iskorijeniti korupciju na svim razinama jer se njome narušavaju demokratska načela te se negativno utječe na socijalni i gospodarski rast; poziva vladu da borbu protiv korupcije učini jednim od prioriteta tako da joj namijeni dostatne ljudske i financijske resurse; pozdravlja osnivanje Ureda posebnog tužitelja, čije zadaće uključuju borbu protiv korupcije, i poziva da što prije postane u cijelosti operativan; pozdravlja osnivanje Agencije za sprječavanje korupcije od 1. siječnja 2016.; poziva na osiguranje njezine neovisnosti i sposobnosti provođenja administrativnih istraga; podsjeća na važnost zaštite zviždača; poziva vlasti da olakšaju i prošire pristup informacijama o vlasništvu nad trgovačkim društvima i nekretninama te pojedinostima o javnoj potrošnji, posebno onima u vezi s postupcima javne nabave i privatizacije;
13. poziva vladu da dodatno osnaži zakonodavni i institucijski okvir u borbi protiv korupcije i da zajamči djelotvornu zaštitu zviždača; poziva na aktivnije sudjelovanje i djelotvornu suradnju Vlade, svih sektora javnog života i civilnog društva u sprječavanju korupcije; ponovno ističe potrebu da se u istragama, kaznenim postupcima i osuđujućim presudama poboljšaju rezultati u borbi protiv korupcije na svim razinama, da se ojača institucijska i operativna uloga tužitelja, sudaca i policije te da se sustavno primjenjuju financijske istrage i mogućnost oduzimanja i zapljene imovine; poziva na

kriminalizaciju nezakonitog obogaćivanja;

14. prima na znanje da je Ured crnogorskoga državnog tužitelja u nekim crnogorskim općinama podnio kaznenu prijavu protiv nekolicine dužnosnika zbog korupcije na visokoj razini; pozdravlja to kao pozitivan znak u pogledu ostvarivanja rezultata u iskorjenjivanju korupcije na visokoj razini te potiče Crnu Goru da nastavi s tom praksom; ponavlja da je potrebno dodatno povećati broj istraga i privođenja pravdi kad je riječ o slučajevima korupcije na visokoj razini; pohvaljuje dobar rad Višeg suda u Podgorici u donošenju presuda za kaznena djela povezana s korupcijom;
15. izražava zabrinutost zbog još uvijek vrlo malog broja pravomoćnih osuđujućih presuda za organizirani kriminal te slučajeva oduzimanja i zapljene imovine stečene kaznenim djelom; potiče snažniju i bolju suradnju između pravosudnih tijela i tijela kaznenog progona; pozdravlja dobru suradnju između Crne Gore i susjednih zemalja u pogledu širokog spektra pitanja; pozdravlja Sporazum o suradnji između Eurojusta i Crne Gore; prima na znanje da je pravni okvir o pranju novca velikim dijelom uspostavljen, no također poziva na znatno osnaživanje relevantnog nadzornog okvira i povećavanje broja istraga, kaznenih postupaka i osuđujućih presuda za pranje novca;
16. poziva da se dodatnim mjerama protiv trgovine ljudima nadopune relevantni pravni i institucijski aspekti, uključujući uspostavu multidisciplinarnog koordinacijskog tima; poziva nadležna tijela da povećaju broj financijskih istraga i slučajeva oduzimanja i zapljene imovine kao i da učinkovitije identificiraju i štite žrtve te vode kaznene postupke;
17. prima na znanje da je crnogorska policija pojačala kontrolu diljem zemlje kako bi spriječila moguće terorističke napade i novačenje državljana Crne Gore u džihadističke organizacije; pozdravlja donošenje protuterorističke strategije za razdoblje 2016. – 2018. i uspostavu međuministarske skupine za nadzor nad stanjem u zemlji i za procjenu terorističke prijetnje; poziva nadležna tijela da propisno provode relevantne zakonske odredbe kako bi spriječila i pratila potencijalne prijetnje sigurnosti svojih građana; potiče nadležna tijela da regionalnu i međunarodnu suradnju također osnaže razmjenom informacija i najboljih praksi kako bi se na taj način spriječila radikalizacija i reagiralo na terorističke aktivnosti; smatra da bi sve mjere u tom području trebale biti usmjerene na jamčenje poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda u skladu s međunarodnim normama i instrumentima; smatra da su politička stabilnost u regiji, promicanje međuetničke i međuvjerske tolerancije i dijaloga te daljnji napredak prema EU-u ključni za jačanje kohezije i sigurnosti na zapadnom Balkanu;
18. pozdravlja nedavni trud koji je uložila vlada Crne Gore da intenzivira borbu protiv nezakonite trgovine oružjem i eksplozivima; poziva na bolju usklađenost i dijeljenje primjera najbolje prakse među inicijativama u Crnoj Gori te široj regiji i Komisiji u vezi s tim pitanjem;
19. pozdravlja napore koji su poduzeti da bi se poboljšali mehanizmi savjetovanja s organizacijama civilnog društva u cilju postizanja veće transparentnosti u oblikovanju politike i zakonodavstva, među ostalim uključivanjem tih organizacija u postupak reformi u području vladavine prava te u nadziranje izbornog postupka i provedbe reformi; cijeni motivaciju i trud sektora organizacija civilnog društva koji se pokazao glasnim i djelotvornim u mnogim područjima; ističe potrebu za daljnjim poboljšanjem pristupa organizacija civilnog društva informacijama povezanim s pristupanjem EU-u te

za daljnjim unaprjeđenjem suradnje između lokalnih samouprava i tih organizacija; poziva nadležna tijela da nastave razvijati održivi sustav javnog financiranja organizacija civilnog društva i da stvore uvjete koji potiču dobrovoljni rad i socijalno poduzetništvo;

20. ponavlja važnost slobode i pluralizma medija, kao i slobode izražavanja u širem smislu, kao jedne od ključnih vrijednosti EU-a i kamena temeljca svake demokracije; i dalje je zabrinut zbog slobode medija u Crnoj Gori koja se nalazi tek na 114. mjestu u pogledu slobode tiska prema godišnjem indeksu slobode medija koji objavljuju Reporteri bez granica; potiče postizanje napretka u slobodi izražavanja i usklađivanje odluka sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava u pogledu slobode izražavanja; poziva na uvođenje mjera kojima će se jamčiti neovisnost javne radiotelevizije RTCG; poziva na pošten i jednak pristup medijima za sve stranke koje sudjeluju u izborima; ističe važnost samoregulacije medijskih kuća; pozdravlja trud uložen u području informacijskog društva i tehnologije;
21. pozdravlja činjenicu da u razdoblju izvješćivanja nije bilo novih napada na novinare; međutim, izražava zabrinutost zbog nedostataka u istraživanju slučajeva nasilja nad novinarima i zastrašivanja novinara u prošlosti; poziva nadležna tijela da riješe neriješene slučajeve nasilja nad novinarima i njima upućenih prijetnji, uključujući ubojstvo Duška Jovanovića 2004. godine, unaprjeđenjem istraga, identifikacijom i privođenjem pravdi ne samo počinitelja, nego i onih koji stoje iza tih napada te provedbom preporuka ad hoc povjerenstva uspostavljenog radi praćenja istraga slučajeva nasilja nad novinarima; dovodi u pitanje trenutni sastav povjerenstva, u kojem više od 50 % članova čine pripadnici sigurnosnih službi koji, ako djeluju zajedničkim snagama, mogu blokirati napredak i usvajanje izvješća; poziva vladu da produži mandat tog povjerenstva te mu osigura mnogo više informacija i nadležnosti; izražava zabrinutost zbog slučajeva zastrašivanja novinara i medijskih kuća koji mogu dovesti do znatnog jačanja autocenzure i ograničavanja prostora za istraživačko novinarstvo; osuđuje neprestano osobno ocrnjivanje, ponajviše u jednom tabloidu, kojim se na osobnoj razini napadaju istaknuti aktivisti civilnog društva i neki političari; podsjeća na to da sve medijske kuće moraju u cijelosti poštovati uspostavljena pravila profesionalnog izvješćivanja; ističe da je medijska zajednica izrazito politizirana i podijeljena, da su profesionalni i etički standardi na niskoj razini te da su novinari slabo plaćeni, a njihova radna mjesta nesigurna; smatra da je iznimno važno da se u rad novinara ne upleće nitko pa tako ni vlasnici medija; pozdravlja dogovor medijskih djelatnika o unaprjeđivanju postojećeg etičkog kodeksa radi osnaživanja kvalitativnog novinarstva; poziva na nastavak dijaloga uz podršku Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OEES) o unaprjeđivanju etičkih i profesionalnih standarda u medijima;
22. pozdravlja unaprjeđenje pravnog okvira u pogledu prava osoba s invaliditetom; međutim, izražava zabrinutost zbog toga je osobama s invaliditetom još uvijek otežan pristup većini javnih zgrada, uključujući svih 13 važnih javnih zgrada kao što su parlament, škole, bolnice, centri za socijalnu skrb i sudovi, iako se vlada obvezala na to da će promijeniti tu situaciju do 31. kolovoza 2013.; poziva na potpuno iskorištavanje sredstava iz Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom;
23. poziva nadležna tijela da potaknu veću zastupljenost etničkih manjina u zaposlenjima u javnom sektoru, uključujući policiju i pravosuđe; također ih poziva da usvoje novi zakon o manjinama i zakon o pravnom statusu vjerskih zajednica, u skladu s europskim normama i nakon odgovarajućeg savjetovanja sa svim dionicima, te da ulože dodatne

napore kako bi zaštitili multietnički identitet Boke Kotorske te riješili pitanje nedostatka transparentnosti u financiranju povezanom s pitanjima manjina; pozdravlja politike Crne Gore usmjerene na stvaranje ozračja koje pogoduje toleranciji i uključenosti svih nacionalnih manjina;

24. prima na znanje bolju zastupljenost romskih učenika na svim razinama obrazovanja, no ponovno poziva na uvođenje dodatnih mjera kako bi se Romima, egipatskim manjinama i aškalijskoj manjini olakšao pristup zdravstvenoj skrbi i zapošljavanju; poziva političke aktere i aktere civilnog društva na borbu protiv netrpeljivosti, diskriminacije i zločina iz mržnje usmjerenih protiv zajednice LGBTI, osobito ulaganjem napora u obrazovanje i informiranje javnosti radi promjene određenih stavova te uvođenjem obuke za policiju, tužitelje i suce; poziva da se počinitelje takvih oblika diskriminacije i nasilja privede pravdi; potiče vlasti da se nastave truditi i povećaju napore za zaštitu prava pripadnika LGBTI zajednice i jamčenje slobode okupljanja; pozdravlja činjenicu da je treća crnogorska parada ponosa koja se održala 13. prosinca 2015. bila dobro zaštićena te da je prošla bez većih incidenata; međutim, žali što je povorka ponosa u Nikšiću zabranjena;
25. i dalje je zabrinut zbog obiteljskog i seksualnog nasilja nad ženama i djevojčicama te nedostatna prijavljivanja takvih slučajeva, izostanka kaznenog progona i neučinkovitog sustava podrške žrtvama i zaštite žrtava te zbog blagih kazni za počinitelje i prakse nekažnjavanja; poziva nadležna tijela da se ozbiljno suoče s obiteljskim nasiljem uspostavom službi za zaštitu, unaprjeđivanjem koordinacije između državnih institucija te djelotvornom primjenom Konvencije o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji; potiče nadležna tijela da obrazuju zaposlenike u državnim ustanovama (socijalni radnici, policijski službenici itd.) za rad sa žrtvama; ističe važnost povećavanja zastupljenosti žena u politici tijekom sljedećih izbora te pristupa žena tržištu rada;
26. poziva vladu da dodatno ojača institucije za ljudska prava, kao što su pučki pravobranitelj i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, te da dodijeli odgovarajuća sredstva za provedbu poštovanja ljudskih prava;
27. pohvaljuje makroekonomsku stabilnost i povoljna kretanja u gospodarstvu; također napominje da je prema izvješću Svjetske banke o uvjetima poslovanja za 2016. u kojemu se mjeri indeks lakoće poslovanja u određenoj državi Crna Gora 46. na svijetu i time druga na zapadnom Balkanu; međutim, napominje da je od 188 zemalja Crna Gora na 136. mjestu po izvršenju ugovora, što uzrokuje pravnu nesigurnost; prima na znanje trud uložen u poboljšanje konkurentnosti industrijskih i poljoprivrednih proizvoda; poziva Vladu da pokrene daljnje strukturne reforme, da osigura regulatorno okruženje koje pogoduje poslovanju istovremeno štiteći prava potrošača i socijalna prava, da nastavi ulagati napore u smanjenje korupcije u gospodarstvu, da provede gospodarske reforme u cilju otvaranja radnih mjesta i ostvarivanja rasta, da se posveti rješavanju pitanja znatnog deficita tekućeg računa platne bilance i deficita općeg proračuna te održivosti javnih financija i da provede politike koje će omogućiti diversifikaciju gospodarstva;
28. ističe važnost jačanja sektora malih i srednjih poduzeća te pružanja potpore s pomoću boljeg zakonodavstva, financiranja, provedbe industrijske politike i smanjenja neformalnoga gospodarstva te ubrzanja elektroničke registracije trgovačkih društava diljem zemlje;

29. sa zabrinutošću primjećuje da Crna Gora ne poštuje odredbe trećeg energetskeg paketa te da nema napretka u razvoju tržišta plina; ističe potrebu da se namijeni dovoljno sredstava u interesu postizanja ciljeva te potrebu da se osnuje specijalizirana agencija za energetske učinkovitost;
30. napominje da državne potpore i dalje izazivaju zabrinutost, osobito u pogledu neovisnosti Povjerenstva za kontrolu državnih potpora i Odjela za kontrolu državnih potpora, priopćenja o novim zakonima i njihove usklađenosti te državne potpore velikim investicijskim projektima i tvornici aluminijske KAP; i dalje je zabrinut zbog odgode rješenja stečajnog postupka KAP-a, s obzirom na to da se time krše obveze države iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju; ponavlja svoj poziv vladi i uključenim stranama da iznađu održivo i sporazumno rješenje za stečajni postupak KAP-a, u skladu s pravilima o državnim potporama i Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju te na temelju transparentnosti i vladavine prava; potiče naručivanje potpune i neovisne revizije financija KAP-a, od 2005. kad ga je preuzela Centralnoeuropska aluminijska kompanija (CEAC) do danas; poziva na posvećivanje posebne pozornosti planovima za izgradnju nove autoceste koja će postati najveći javni projekt i izdatak u povijesti Crne Gore; poziva vlasti da se pobrinu za odgovarajuće korištenje javnim sredstvima i poštovanje mjerodavnog prava;
31. ponavlja svoju zabrinutost da u nekim dijelovima zemlje mnogo ljudi živi u relativnom siromaštvu te da su stopa nezaposlenosti mladih i stopa dugotrajne nezaposlenosti konstantno visoke; ističe važnost uključivanja organizacija civilnog društva i socijalnog vijeća u formuliranje politika rada; poziva na unaprjeđenje socijalnog dijaloga; napominje da stručne vještine koje pruža obrazovni sustav i one koje traži tržište rada nisu usklađene te da je socioekonomski jaz između sjevera i juga zemlje sve veći; poziva na uvođenje aktivnijih mjera na tržištu rada radi povećavanja zaposlenosti, posebno za mlade; prima na znanje potrebu za djelotvornijom borbom protiv utaje poreza i uspostavom oporezivanja koje bi bilo društveno pravednije; potiče vladu da ubrza svoj rad na rješavanju ključnih izazova Crne Gore u pogledu socijalne uključenosti, smanjenja siromaštva i siive ekonomije; pozdravlja usvajanje akcijskog plana za socijalno uključivanje za 2016.; pozdravlja memorandum o razumijevanju s Međunarodnom organizacijom rada;
32. poziva na daljnje ulaganje napora u očuvanje biološke raznolikosti, posebice kada je riječ o solani u Ulcinju, najvažnijem mjestu za gniježđenje i zimovališta ptica na istočnoj obali Jadrana; poziva vladu na ulaganje još većih napora u uspostavu održive nacionalne i međunarodne zaštite tog jedinstvenog ekosustava, priznajući funkcioniranje solane kao jednoga od najboljih primjera sinergije gospodarskog razvoja i zaštite okoliša, s obzirom na to da jedino funkcionalna solana može omogućiti prirodni pripust milijunima ptica svake godine; potiče održivi razvoj obale te zaštitu prirodnog okoliša i biološke raznolikosti u skladu s europskim normama; ponavlja da je potrebno uložiti dodatne napore u usvajanje novog zakona o okolišu uzimajući u obzir potrebu da se ocijeni učinak na okoliš, kao i u jačanje relevantnih administrativnih i koordinacijskih kapaciteta; pozdravlja donošenje klimatske strategije u rujnu 2015.; prima na znanje namjeru crnogorske vlade da izgradi nove hidroelektrane; podsjeća da je potrebno provesti pouzdanu procjenu utjecaja na okoliš u skladu s pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim normama;
33. pohvaljuje proaktivno sudjelovanje i konstruktivnu ulogu Crne Gore u regionalnoj i međunarodnoj suradnji, među ostalim i postupku u regionalnog pomirenja, te njezin

doprinos operacijama upravljanja kriznim situacijama u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP); ističe konstruktivnu ulogu Crne Gore u okviru Berlinskog procesa te inicijative „Zapadnobalkanska šestorka”; čestita Crnoj Gori na činjenici da je u cijelosti usklađena sa zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom (ZSOP) EU-a te potiče vladu da nastavi održavati trenutačnu potpunu usklađenost; pozdravlja donošenje zakona o provedbi međunarodnih ograničavajućih mjera, među ostalim i u kontekstu nezakonitog pripajanja Krima Rusiji i događaja u istočnoj Ukrajini; potiče ostale zemlje u regiji da surađuju s EU-om u usklađivanju vanjskih politika te da slijede primjer Crne Gore; poziva crnogorske vlasti da hitno provedu neobvezujuće mjere dogovorene tijekom sastanka na vrhu zemalja zapadnog Balkana održanog 2015. u Beču (npr. pojednostavljenje/usklađivanje postupaka prelaska granice, reforme željezničkog sustava, informacijski sustavi) prije sljedećeg sastanka na vrhu zemalja zapadnog Balkana koji će se održati 2016. u Francuskoj;

34. pozdravlja odluku NATO-a da Crnoj Gori uputi pozivnicu za članstvo te potiče brz i učinkovit proces pristupnih pregovora; potiče Crnu Goru da u tom kontekstu nastavi s reformom sektora sigurnosti; pozdravlja sudjelovanje Crne Gore u misijama ZSOP-a koje predvodi EU; podsjeća da su pregovori o pristupanju EU-u neovisni o procesu pristupanju NATO-u;
35. pozdravlja granične sporazume sklopljene s Bosnom i Hercegovinom i Kosovom te poziva Crnu Goru da jednako tako ubrza rad na rješavanju neriješenih pitanja u vezi s granicama s Hrvatskom i Srbijom te u slučaju nemogućnosti pronalaženja sporazumnog rješenja poziva na rješavanje spora pred Međunarodnim sudom u Haagu u skladu s pravilima i načelima međunarodnog prava; ponavlja poziv vlastima da doprinesu rješenju sukcesijskih pitanja vezanih uz nasljeđe bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ), uključujući nasljeđe vojske i mornarice; potiče Crnu Goru da što prije tijekom pristupnog procesa na konstruktivan način i u duhu dobrosusjedskih odnosa nastavi rješavati preostala bilateralna pitanja sa svojim susjedima; također poziva crnogorske vlasti na dodatnu suradnju sa susjednim zemljama dijeleći informacije o iskustvima u pretpristupnim pregovorima; poziva crnogorske vlasti da u potpunosti poštuju odredbe o sukcesiji bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ), posebice u pogledu vojne imovine;
36. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te vladi i parlamentu Crne Gore.